

НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

**УНІВЕРСИТЕТ ТА ЙОГО ВИПУСКНИКИ:
КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ ЧАСУ**

Видавництво НУА

НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

**УНІВЕРСИТЕТ ТА ЙОГО ВИПУСКНИКИ:
КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ ЧАСУ**

Монографія

Харків
Видавництво НУА
2026

УДК 378.14.001.76

У59

*Рекомендовано до видання
Вченою радою Харківського гуманітарного університету
«Народна українська академія».
Протокол № 6 від 26.01.2026*

А в т о р и :

*К. В. Астахова, С. І. Посохов, О. А. Іванова,
О. Л. Войно-Данчишина, М. Ф. Чемоданова, Т. А. Білокінь.*

Р е ц е н з е н т и :

Коваленко О. Е., д-р пед. наук, професор, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна;

Яременко О. Л., д-р екон. наук, професор, Інститут економіки та прогнозування НАН України (м. Київ);

Гога Н. П., канд. психол. наук, доцент, Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»

У59 **Університет** та його випускники: ключові тренди часу :
монографія / за ред. К. В. Астахової. – Харків : Вид-во НУА, 2026. –
256 с.

Монографію присвячено питанню взаємодії університетів із випускниками, трансформації цих відносин у сучасних умовах розвитку вищої освіти.

Приділено увагу історичним аспектам проблеми, реалізації соціальних функцій університетського сектору освіти через взаємодію з випускниками, досвіду провідних університетів світу.

Наукове видання розраховано на фахівців у сфері освіти, управлінців, викладачів, здобувачів освіти, усіх, кого цікавлять процеси розвитку сучасного університету.

УДК 378.14.001.76

© Народна українська академія, 2026

ПЕРЕДМОВА

Астахова К. В.,

доктор історичних наук, професор, ректор

Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»

Всесвіт, у якому ми зараз живемо, залишається багатовимірним. Однією з характерних рис епохи є відсутність прагнення до створення й перетворення світу. Відбувається ослаблення соціальних зв'язків, що склалися століттями, зростає атомізація суспільства. Індивідуалізм стає руйнівним для самої людини та для її оточення. Сучасний світ більше, ніж коли-небудь раніше, характеризується високим рівнем невизначеності та перманентними трансформаціями.

У такій надскладній ситуації людина й окремі спільноти, щоб не випасти з процесів загальносвітового розвитку, повинні постійно змінюватися, адаптуючись до перетворень.

Під час здійснення змін такого масштабу виникають відчутні ризики розмивання власної ідентичності людини, традиційних суспільних структур, інституцій, усталених форм розвитку.

Як результат – зростає рівень непередбачуваності світу, якій і раніше, до епохи цифровізації, далеко не завжди піддавався прогнозуванню. У таких обставинах особливого значення набувають незмінні людські та суспільні цінності: історична пам'ять, освіта, родина, традиції, соціальна довіра.

Сучасна криза суспільства, яка в різних формах проявляється протягом першої чверті ХХІ ст. практично в усіх провідних країнах світу, змушує по-новому поглянути на проблеми суспільного розвитку та його основоположні цінності.

Не є винятком і сфера освіти, насамперед вищої, яка через низку кардинальних змін, особливо масовізацію, переживає перманентні трансформації, більшість із яких докорінно змінює університет і його стейкхолдерів.

Наближаючись до середини ХХІ ст., багато провідних університетів намагаються знайти баланс між прагненням посісти чільне місце

в міжнародному просторі та необхідністю розв'язувати суто національні завдання. Постає важливе питання: як залишатися достойним університетом – активним гравцем глобальної академічної спільноти – і водночас зберігати зв'язок із національною культурою, брати участь у розв'язанні національних завдань різного рівня й масштабу та бути драйвером регіонального розвитку?

Багато в чому рівень розв'язання проблем і викликів, що постали перед університетом, залежить від кадрового забезпечення освітніх інституцій, рівня їхньої професійної підготовки, сукупності компетенцій, мотивації.

Лише високоякісний склад викладачів університету – справжніх професіоналів – здатен надавати адекватні відповіді на виклики такого рівня. Інакше кажучи, питання підготовки, відбору, використання, зберігання кадрів закладів вищої освіти набуло стратегічного значення.

Рекрутування професорсько-викладацького складу завжди було проблемою архіскладною, а в останні десятиліття вона перетворилася на один з ключових важелів збереження й трансформації вищої освіти, розвитку цивілізації загалом.

У сучасних умовах, коли критика інституцій освіти досягла значної інтенсивності, більшість керівників та управлінців у сфері освіти замислюються над сучасними джерелами поповнення й комплектації кадрового корпусу університету. Звідки та яким чином можна залучати людські ресурси для реалізації кадрової політики, що дозволяла б університетському сектору освіти ефективно виконувати свої функції відповідно до сучасних вимог?

Завжди основним джерелом поповнення професорсько-викладацького складу були випускники, підготовлені для роботи на університетських кафедрах і науково-дослідної діяльності.

Але на початку XXI ст. відносини між університетом і випускником почали стрімко змінюватися. І вектори цих змін досить різні, тому видається доцільним, хоча б у першому наближенні, спробувати дослідити напрями цих змін та виділити нові форми взаємодії вищих навчальних закладів із власними випускниками.

Монографію, підготовлену колективом авторів, зосереджено навколо ключових питань взаємодії університетів із випускниками. Безумовно, не всі аспекти цієї багатогранної проблеми знайшли місце на сторінках видання, до якого вміщено тексти різного рівня – як наукового, так і публіцистичного спрямування.

Не всі читачі можуть бути готовими до такого стилю викладання проблем взаємодії університетів з *alumni*, але спробуємо, бо мета монографії – привернути увагу фахівців, суспільства та освітніх спільнот до важливої складової сучасного світу університету – його кадрової когорти, що значною мірою рекрутується з випускників-інбридів.

Випускники університетів у сучасних умовах зовсім по-іншому, ніж ще два-три десятиліття тому, будують відносини з власною *Alma mater*. І відстежувати ці трансформації, здається, вкрай важливо, бо якість людського капіталу перетворилася на ключовий фактор розвитку цивілізації.

Розгляд цих важливих проблем, зокрема історичної складової, що дозволяє досліджувати питання в широкому часовому контексті, у порівняльній перспективі відкриває можливість поставити на перший план низку стратегічних аспектів і інструментів побудови та зміцнення взаємодії університету з власними випускниками, а також наочно продемонструвати тенденції її сучасного розвитку.

Ще зовсім недавно вважалося, що університети більше зацікавлені у випускниках, ніж останні – в університетах. І це зрозуміло, бо випускники є потенційними роботодавцями, викладачами, спонсорами.

Але зона тяжіння університету змінюється практично на очах. Сучасний університет перетворюється на величезне коло спілкування. Безумовно, професійного.

У сучасному світі найвищою цінністю стали контакти, передусім довірчі, можливість володіти інформацією та швидкість її поширення.

На чому сьогодні зростають провідні країни, наука, бізнес? Насамперед на величезній концентрації інтелекту, ресурсів, бізнесових стосунків та на рівні

освіти суспільства. Саме такими центрами концентрації вільного інтелектуального обміну є університети.

При цьому всі, хто належить до аури університету, мають доступ до його численних ресурсів і не сплачують за пошук контактів, знайомства, спілкування, консультації та зустрічі. Випускники мають можливість користуватися всім цим, адже сам факт належності до університету інтегрує їх у його орбіту – у систему стосунків і відносин. Вони – частина цього кола.

В умовах перетворення інформації та експертного знання на реальний економічний ресурс сам факт належності до конкретних спільнот і об'єднань уже стає вагомим важелем, умовою, а іноді й гарантією успішності. Більш того, відносно низькі витрати на отримання таких преференцій стимулюють випускників повертатися до університету знову й знову, формуючи таким чином постійні та стійкі зв'язки.

Отже, маємо відмінну від традиційного сприйняття картину взаємодії університету з випускниками.

Тож розпочинаємо розмову та сподіваємося, що вона викличе інтерес і матиме продовження.

УНІВЕРСИТЕТИ ТА ЇХНІ ВИПУСКНИКИ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Посохов С. І.,

доктор історичних наук, професор,

завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Анотація. Цей розділ є екскурсом в історію університетів з початку їхнього існування і до сьогодні. Ідеться про історичні типи університетів та їхні функції; регіональні особливості університетів, зокрема й тих, що функціонували на сході Європи. Певний акцент зроблено на специфіці розвитку вищої освіти на українських землях. Основну увагу сконцентровано на соціальних характеристиках студентів, їхній кар'єрній мотивації й прагненнях. Характеристики типів університетів та їхніх студентів дають змогу визначити специфічний профіль випускників різних часів. Зазначено, що серед факторів зміни університетів була потреба посилення професіоналізації в процесі навчання. При всьому розмаїтті національних варіантів можна сказати про те, що протягом дев'ятнадцятого сторіччя акцент поступово перемістився з широкої гуманітарної освіти на «наукову освіту» з практичною підготовкою, а диплом про вищу освіту став свого роду професійним сертифікатом. У деяких країнах виникла система надання прав і переваг для випускників вищої школи. Поєднання наукових знань і практичних навичок надало значний поштовх розвитку суспільства, а також суттєво вплинуло на самі університети. На сьогодні у сфері вищої освіти всіх країн спостерігається чимало суперечливих процесів, окреслилися й досить гострі проблеми. Це зумовлює необхідність покращення зв'язків як із випускниками, так і з роботодавцями, визначення стану, еволюції й перспективних сфер ринку праці тощо. Останню частину розділу присвячено історії гуртування студентів і випускників університетів; відповідним емблемам і ритуалам. Зазначено, що добрі згадки про роки навчання зумовлюють створення організацій випускників і проведення ними символічних акцій, підтримку своєї альма-матер, благодійницьку діяльність,

а наявність відомих випускників впливає на процес формування брендів закладів вищої освіти. Історія випускників значною мірою віддзеркалює сам розвиток вищої школи, дозволяє встановити тенденції та зміни, які позначали етапи, повороти й результати такого розвитку.

Ключові слова: випускники університетів, історичні типи університетів, регіональні особливості університетів, професіоналізація навчання, організації випускників, корпоративна солідарність, символи й ритуали.

UNIVERSITIES AND THEIR ALUMNI: THE HISTORICAL DIMENSION

Posohov S. I.,

*Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department
of Historiography, Source Studies, and Archaeology*

V. N. Karazin Kharkiv National University

Abstract. This chapter provides an overview of the history of universities from their origins to the present day. It examines historical types of universities as well as their regional types, with special focus on institutions operating in Eastern Europe. The specificity of higher education development in the Ukrainian lands is highlighted. Particular attention is given to students' social characteristics, their career motivations and ambitions. The characteristics of university types and students' backgrounds presented in the paper open the way to identifying specific alumni profiles across different historical periods. The demand for stronger professionalization of education is defined as a major factor driving university transformation. Although the national education system of that time offered a variety of options, the authors note that the focus shifted from general humanistic education to the sciences and practical training, transforming the university degree into a kind of professional certificate. In some countries, a system of opportunities and advantages was developed for university graduates. The integration of fundamental scientific knowledge with practical skills fostered rapid societal progress, profoundly influencing universities. Today, higher education is characterized by a complex set of controversial and multidirectional

processes, through which acute challenges have come to the fore. Under current conditions, the authors conclude that universities must engage more actively with both alumni and employers, while analyzing the current state, development trends, and prospects of the labour market. The final part of the chapter addresses the history of student groups and societies, including their mascots and rituals. It emphasizes that positive memories of university life encourage graduates to establish alumni associations and organize events in support of their alma mater, such as charity fairs. Moreover, the presence of nationally or internationally renowned alumni contributes to the development of university brands. The paper highlights that graduates' life stories reflect the evolution of higher education and elucidate major trends and transformations marking its stages and turning points.

Key words: university alumni, historical university types, regional types of universities, professionalization of education, alumni associations, corporate solidarity, symbols and rituals.

Перш ніж говорити про випускників закладів вищої освіти в історичному ракурсі, слід спочатку з'ясувати, якими були ці навчальні заклади на тому чи іншому етапі історії, хто був їхніми студентами та яку вони ставили перед собою мету, коли ухвалювали рішення здобувати вищу освіту. Такого роду історичний екскурс зробити не так легко, бо йдеться про тривалий історичний період і велику різноманітність закладів освіти, які подекуди поєднували риси і середніх, і вищих навчальних закладів. Відповідно, у даному випадку в центрі уваги перебуватимуть передовсім університети й соціальні характеристики їхніх студентів. На нашу думку, таким чином ми зможемо не втратити певної цільності у викладі, з'ясувати домінуючу мотивацію тих, хто навчався, та визначити специфічний профіль випускників різних часів.

Типи університетів та їхні функції.

Вважається, що невдовзі університету як явищу світової культури виповниться 1000 років. Зазвичай найстаршим у Європі визнається Болонський університет, що починає відлік своєї історії з 1088 року. Однак довести це

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Список видань НУА за темою «Випускники, взаємодія, ринок праці»

1. Астахова, В. І. (1997). Робота гарантується: працевлаштування випускників НУА. *Освіта*, 16–23 липня, с. 8.
2. Астахова, В. І. (1999). Випускники вишів України на ринку праці. *Освіта України*, 7 квітня, с. 2.
3. Астахова, В. І. (2000). Інтелігентність – головна якість випускника вищої школи. У: *Актуальні проблеми гуманітарних наук та їх інформаційне забезпечення*. Харків: Вид-во НУА, с. 19.
4. Астахова, В. І. (ред.). (2010). *Студент XXI століття: соціальний портрет на тлі суспільних трансформацій*. Харків: Вид-во НУА, 405 с.
5. Астахова, В. І. (2014). Успішність випускників як головний критерій якості роботи закладу освіти. *Вчені записки ХГУ «НУА»*, т. 20, с. 26–37.
6. Астахова, В. І. (2015). Роль університету у формуванні моральних і духовних цінностей майбутньої інтелігенції. *Вчені записки Харківського гуманітарного університету «НУА»*, т. 21, с. 29–43.
7. Астахова, В. І., Астахова, К. В. та ін. (ред.). (2017). *Академічна кар'єра у вищій школі: мотивація і демотивація*. Харків: Вид-во НУА, 119 с.
8. Астахова, В., Товажнянський, Л. та Сидоренко, А. (2000). До питання про нові якісні характеристики моделі сучасного спеціаліста. *Новий Колегіум*, 2, с. 19–22.
9. Астахова, К. В. (1999). Шляхи і форми пошуку робочих місць для випускників вишів: роль професорсько-викладацького складу. У: *Випускники вишів України на ринку праці*. Харків, с. 30–31.

10. Астахова, К. В. (2017). Соціальне партнерство як нова функція інституту освіти. *Освіта впродовж життя. Неперервна освіта в інтересах сталого розвитку*, вип. 15, ч. 1, с. 80–83.
11. Баннікова, К. Б. (2017). Роль університету у формуванні стратегічно важливих компетенцій його випускників. У: *Академічна кар'єра у вищій школі: мотивація і демотивація*. Харків: Вид-во НУА, с. 41–45.
12. Бірченко, О. В. (2011). Моя філософія кар'єри – експериментувати, не боятися бути іншим: Олексій Чернишов – факультет БУ, 1999 р. *Альманах випускника*, 11, с. 14–15.
13. Бірченко, О. В. (2013). Оптимізація працевлаштування випускників у зоні актуалізованої відповідальності сучасного ВНЗ. *Вища школа*, 9, с. 68–73.
14. Бірченко, О. В. (2017). «Система супроводу випускників» у закладі вищої освіти. Lap Lambert Academic Publishing, 65 с.
15. Бірченко, О. В. (2017). Alma mater і випускники: пріоритети та вигоди взаємодії. У: *Взаємодія освітніх закладів зі стейкхолдерами: веління часу*. Харків: Вид-во НУА, с. 65–69.
16. Бірченко, О. В. (ред.). (2017). *Професійні практики випускників сучасних вишів*. Харків: Вид-во НУА.
17. Гонца, О. А. (2014). Академія – це можливості. *Вчені записки ХГУ «НУА»*, т. 20, с. 553–555.
18. Зверко, Т. В. (2017). Професійні позиції випускника НУА в післядипломному працевлаштуванні. У: Бірченко, О. В., ред. *Професійні практики випускників сучасних вишів*. Харків: Вид-во НУА, с. 8–26.
19. Зверко, Т. В., Топчій, Т. В. (2016). Якість підготовки спеціалістів: думки студентів і викладачів. У: Подольська Є. А., ред. *Освіта в умовах глобальних соціальних змін*. С. 230–237.
20. Зверко, Т. В., Топчій, Т. В. (2017). Кар'єрний капітал випускника: сильні сторони та напрями розвитку. *Вчені записки ХГУ «НУА»*, т. 23, с. 106–112.

21. Іванова, О. А. (2017). Інтеграція університету та бізнесу як спосіб підвищення конкурентоспроможності випускника. У: *Взаємодія освітніх закладів зі стейкхолдерами: веління часу*. Харків: Вид-во НУА, с. 107–110.
22. Іванова, О. А. (2017). Формування професійної спрямованості студентів вишу в процесі економічної освіти. У: *Забезпечення якості вищої освіти: сучасний стан і перспективи*. Харків, с. 51–54.
23. Іванова, О. А. (2021). Інтеграція бізнесу і університетів як спосіб формування конкурентоспроможності випускника. У: *Підготовка економістів в умовах постійної невизначеності: думки професіоналів*. Харків: Вид-во НУА, с. 35–40.
24. Михайльова, К. Г. (2017). Монументалізм вищої школи versus адаптивність її зовнішніх стейкхолдерів: як знайти баланс. У: *Взаємодія освітніх закладів зі стейкхолдерами: веління часу*. Харків: Вид-во НУА, с. 150–153.
25. Михайльова, К. Г., Кабанець, М. С. (2017). Трудова адаптація випускників НУА. У: *Професійні практики випускників сучасних вишів*. Харків: Вид-во НУА, с. 26–51.
26. Подольська, Є. А. (ред.). (2011). *Випускник вишу в сучасному соціокультурному просторі*. Харків: Вид-во НУА, 414 с.
27. Подольська, Є. А. (2011). Випускник вишу в сучасному соціокультурному просторі. *Вчені записки ХГУ «НУА»*, т. 17, с. 591–593.
28. Тимохова, Г. Б. (2021). Взаємодія університетів як спосіб формування конкурентоспроможності випускника. У: *Підготовка економістів в умовах постійної невизначеності: думки професіоналів*. Харків: Вид-во НУА, с. 24–34.

References

1. Astakhova, V. I. (1997). Robota harantuietsia: pratsevlashtuvannia vypusknnykiv NUA [Guaranteed Employment: Job Placement of PUA Graduates]. *Osvita* [Education], 16–23 July, p. 8.

2. Astakhova, V. I. (1999). Vypuskyky vyshiv Ukrainy na rynku pratsi [Graduates of Ukrainian Universities in the Labour Market]. *Osvita Ukrainy* [Education of Ukraine], 7 April, p. 2.
3. Astakhova, V. I. (2000). Intelihentnist' – holovna yakist' vypuskyka vyshchoi shkoly [Intelligence as the Main Quality of a Higher School Graduate]. In: *Aktual'ni problemy humanitarnykh nauk ta yikh informatsiine zabezpechennia* [Current Issues of Humanities and Their Information Support]. Kharkiv: Publishing house of PUA, p. 19.
4. Astakhova, V. I. (ed.). (2010). *Student XXI stolittia: sotsial'nyi portret na tli suspil'nykh transformatsii* [The 21st-Century Student: A Social Portrait Amid Societal Transformations]. Kharkiv: Publishing house of PUA, 405 p.
5. Astakhova, V. I. (2014). Uspishnist' vypuskykiv yak holovnyi kryterii yakosti roboty zakladu osvity [Graduates' Success as the Main Criterion of Educational Institution Quality]. *Vcheni zapysky KhHU «NUA»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], vol. 20, pp. 26–37.
6. Astakhova, V. I. (2015). Rol' universytetu u formuvanni moral'nykh i dukhovnykh tsinnosteï maibutn'oi intehlihentsii [The Role of the University in Forming Moral and Spiritual Values of Future Intellectuals]. *Vcheni zapysky KhHU «NUA»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], vol. 21, pp. 29–43.
7. Astakhova, V. I., Astakhova, K. V. et al. (eds). (2017). *Akademichna kar'iera u vyshchii shkoli: motyvatsiia i demotyvatsiia*. [Academic Career in Higher Education: Motivation and Demotivation]. Kharkiv: Publishing house of PUA, 119 p.
8. Astakhova, V., Tovazhnians'kyi, L. and Sydorenko, A. (2000). Do pytannia pro novi yakisni kharakterystyky modeli suchasnoho spetsialista [On New Qualitative Characteristics of the Modern Specialist Model]. *Novyi Kolehium* [New Collegium], 2, pp. 19–22.
9. Astakhova, K. V. (1999). Shliakhy i formy poshuku robochykh mist' dlia vypuskykiv vyshiv: rol' profesors'ko-vykladats'koho skladu [Ways and Forms of Job

Search for University Graduates]. In: *Vypuskyky vyshiv Ukrainy na rynku pratsi*. Kharkiv [University Graduates of Ukraine in the Labor Market], pp. 30–31.

10. Astakhova, K. V. (2017). Sotsial'ne partnerstvo yak nova funktsiia instytutu osvity [Social Partnership as a New Function of the Education Institution]. In: *Osvita vprodovzh zhyttia. Neperervna osvita v interesakh staloho rozvytku* [Lifelong Education], iss. 15, ch. 1, pp. 80–83.

11. Bannikova, Ye. B. (2017). Rol' universytetu u formuvanni stratehichno vazhlyvykh kompetentsii yoho vypuskykyv [The University's Role in Forming Strategically Important Competencies of Its Graduates]. In: *Akademichna kar'iera u vyshchii shkoli: motyvatsiia i demotyvatsiia* [Academic Career in Higher Education: Motivation and Demotivation]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 41–45.

12. Birchenko, O. V. (2011). Moia filosofiia kar'iery – eksperimentuvaty, ne boiatysia buty inshym: Oleksii Chernyshov – fakultet BU, 1999 r. [My Career Philosophy: To Experiment and Not Fear Being Different]. *Almanakh vypuskyka* [Graduate Almanac], 11, pp. 14–15.

13. Birchenko, O. V. (2013). Optyimizatsiia pratsevlashtuvannia vypuskykyv u zoni aktualizovanoi vidpovidal'nosti suchasnoho VNZ [Optimizing Graduate Employment in the Zone of Updated Responsibility of Modern Universities]. *Vyshcha shkola* [Higher School], 9, pp. 68–73.

14. Birchenko, O. V. (2017). «Systema suprovodu vypuskykyv» u zakladi vyshchoi osvity [«Graduate Support System» in a Higher Education Institution]. Lap Lambert Academic Publishing, 65 p.

15. Birchenko, O. V. (2017). Alma mater i vypuskyky: priorytety ta vyhody vzaiemodii [Alma Mater and Graduates: Priorities and Benefits of Cooperation]. In: *Vzaiemodiia osvitnikh zakladiv zi steikkholderamy: velinnia chasu* [Interaction of Educational Institutions with Stakeholders: Demand of the Time]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 65–69.

16. Birchenko, O. V. (ed.). (2017). *Profesiini praktyky vypuskykyv suchasnykh vyshiv* [Professional Practices of Modern University Graduates]. Kharkiv: Publishing house of PUA.

17. Hontsa, O. A. (2014). Akademiia – tse mozhlyvosti [Academy Means Opportunities]. *Vcheni zapysky KhHU «NUA»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], vol. 20, pp. 553–555.
18. Zverko, T. V. (2017). Profesiini pozytsii vypusknika NUA v pisliadyplomnomu pratsevlashtuvanni [Professional Positions of NUA Graduates in Postgraduate Employment]. In: Birchenko O. V., ed. *Profesiini praktyky vypusknikov suchasnykh vyshiv* [Professional Practices of Modern University Graduates]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 8–26.
19. Zverko, T. V., Topchii, T. V. (2016). Yakist' pidhotovky spetsialistiv: dumky studentiv i vykladachiv [Quality of Specialist Training: Students' and Teachers' Opinions]. In: Podol's'ka Ye. A., ed. *Osvita v umovakh hlobal'nykh sotsial'nykh zmin* [Education in the Conditions of Global Social Changes], pp. 230–237.
20. Zverko, T. V., Topchii, T. V. (2017). Kar'iernyi kapital vypusknika: syl'ni storony ta napriamy rozvytku [Career Capital of a Graduate]. *Vcheni zapysky KhHU «NUA»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], vol. 23, pp. 106–112.
21. Ivanova, O. A. (2017). Intehratsiia universytetu ta biznesu yak sposib pidvyshchennia konkurentospromozhnosti vypusknika [University–Business Integration as a Way to Increase Graduate Competitiveness]. In: *Vzaiemodiia osvity i biznesu: vyshchii osvity: suchasnyi stan i perspektyvy* [Interaction of Educational Institutions with Stakeholders: Demand of the Time]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 107–110.
22. Ivanova, O. A. (2017). Formuvannia profesiinoi spriamovanosti studentiv vyshu v protsesi ekonomichnoi osvity [Forming Students' Professional Orientation in the Process of Economic Education]. In: *Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: suchasnyi stan i perspektyvy* [Quality Assurance in Higher Education]. Kharkiv, pp. 51–54.
23. Ivanova, O. A. (2021). Intehratsiia biznesu i universytetiv yak sposib formuvannia konkurentospromozhnosti vypusknika [Business–University Integration as a Way to Form Graduate Competitiveness]. In: *Pidhotovka ekonomistiv v umovakh*

postiinoi nevyznachenosti: dumky profesionaliv [Training Economists in Conditions of Constant Uncertainty]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 35–40.

24. Mykhail'ova, K. H. (2017). Monumentalizm vyshchoi shkoly versus adaptyvnist' yii zovnishnikh steikkholderiv: yak znaity balans [Monumentalism of Higher Education vs. Adaptiveness of Its External Stakeholders]. In: *Vzaiemodiia osvitnikh zakladiv zi steikkholderamy: velinnia chasu* [Interaction of Educational Institutions with Stakeholders: Demand of the Time]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 150–153.

25. Mykhail'ova, K. H., Kabanets', M. S. (2017). Trudova adaptatsiia vypuskniv NUA [Labor Adaptation of NUA Graduates]. In: *Profesiini praktyky vypuskniv suchasnykh vyshiv* [Professional Practices of Modern University Graduates]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 26–51.

26. Podol's'ka, Ye. A. (ed.). (2011). *Vypusknik vyshu v suchasnomu sotsiokul'turnomu prostori* [University Graduate in the Modern Sociocultural Space]. Kharkiv: Publishing house of PUA, 414 p.

27. Podol's'ka, Ye. A. (2011). *Vypusknik vyshu v suchasnomu sotsiokul'turnomu prostori* [University Graduate in the Modern Sociocultural Space]. *Vcheni zapysky KhHU «NUA»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], vol. 17, pp. 591–593.

28. Tymokhova, H. B. (2021). Vzaiemodiia universytetiv yak sposib formuvannia konkurentospromozhnosti vypusknika [University Interaction as a Way to Form Graduate Competitiveness]. In: *Pidhotovka ekonomistiv v umovakh postiinoi nevyznachenosti: dumky profesionaliv* [Training Economists in Conditions of Constant Uncertainty]. Kharkiv: Publishing house of PUA, pp. 24–34.

Додаток 2.

«Затверджено»

Ректор ХГУ «НУА»

К. В. Астахова

«_____» _____ року

**ПРОГРАМА
ВЗАЄМОДІЇ З ВИПУСКНИКАМИ
на 2021–2025 рр.**

Концептуальні положення Програми

Навчання протягом усього життя – об’єктивна потреба інноваційного розвитку сучасного інформаційного суспільства, що обумовлює суттєві зміни функціонування вищої школи. Вища освіта стала масовою, її суб’єктна структура розширюється, підвищується значущість цього соціального інституту як генератора інтелектуалізації всіх ресурсів суспільства.

Випускники є суб’єктом і об’єктом модернізаційних процесів у вищій школі. Вони є важливою сполучною ланкою вищої школи й суспільства, позитивно впливають на проникнення ідей і реальних потреб іззовні. Рівень їх професійної підготовки, працевлаштованості, кар’єра є об’єктивними критеріями якості освіти. Аналіз кар’єрного й особистісного зростання випускників показує, що їх конкурентний потенціал в житті та на ринку праці значно посилюють такі фактори, як додаткова освіта, подвійна спеціальність, курсова підготовка й перепідготовка, стажування, особливості культурно-освітнього середовища НУА, інші форми оновлення здобутих професійних знань, особистісного становлення.

Виходячи з цього, абсолютно необхідною є організація постійної й комплексної співпраці закладів вищої та середньої освіти з випускниками всіх освітніх ступенів НУА в рамках системи взаємодії з випускниками.

Вона покликана:

- удосконалювати професійні компетентності випускників на основі безперервної освіти, що забезпечує їм високу конкурентоспроможність і життєву стійкість;
- стимулювати участь випускників в усіх формах освітньої й позанавчальної діяльності НУА, у різних проєктах розвитку академії;
- систематично досліджувати запити суспільства й ринку праці у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема на основі ефективного зворотного зв'язку з випускниками вишу;
- забезпечувати становлення й функціонування системи постійних соціальних контактів випускників між собою.

Таким чином, визначенням взаємодії випускників і з випускниками як одного з пріоритетів реалізації моделі безперервної освіти є вироблення та функціонування цілісного й системного підходу до роботи з ними.

Цілі й завдання програми взаємодії з випускниками

Мета:

Формування цілісної корпоративно-освітньої системи взаємодії випускників і з випускниками в умовах функціонування моделі безперервної гуманітарної освіти в НУА.

Завдання:

1. Посилення й систематизація контактів випускників і з випускниками всіх освітніх ступенів НУА: приватного ліцею, основних освітніх програм усіх факультетів Академії (зокрема й факультету післядипломної освіти); надання їм постійної підтримки в професійній, соціальній мобільності, конкурентоспроможності; розвиток нетворкінгу.

2. Забезпечення широкої участі випускників у реалізації різних проєктів НУА. Формування у випускників розуміння й відповідальності щодо підтримки та розвитку корпоративних традицій НУА.

3. Інтенсивна співпраця з успішними фірмами, установами й підприємствами з метою забезпечення можливостей працевлаштування випускників, їх кар'єрного й професійного зростання, аудиту й коригування освітніх програм.

4. Активізація роботи Асоціації та Клубу випускників, спрямованої на розширення зовнішніх зв'язків НУА, посилення орієнтації освіти на запити суспільства та ринку праці.

5. Стимулювання й підтримка участі випускників у складі Наглядової та Консультативної рад.

6. Створення й підтримка традицій корпоративної культури випускників на принципах взаємодопомоги, підвищення їх ролі в зміцненні репутації ЗВО та ліцею.

Комплекс пропонованих проєктів, програм, акцій розраховано на довгострокову перспективу співпраці випускників і з випускниками.

Організаційні умови реалізації Програми

Основні положення «Програми взаємодії з випускниками» є органічною частиною перспективних і поточних планів освітньої діяльності структурних підрозділів, концепції довгострокового розвитку НУА.

Зони відповідальності щодо реалізації основних напрямків Програми розділено таким чином:

- *кафедри, деканат факультету післядипломної освіти* – підтримка й розвиток професійної компетентності випускників у системі life long learning (LLL);
- *деканати факультетів, приватний ліцей* – розвиток корпоративної культури щодо співпраці випускників з НУА та випускників між собою;

- *лабораторія планування кар'єри* – забезпечення кураторства Асоціації й Клубу випускників, їх участі в роботі Наглядової й Консультативної рад, стабільних та ефективних зовнішніх контактів освітніх структур НУА з усіма групами впливу.

Хід реалізації Програми аналізують та обговорюють один раз на рік на засіданнях Ученої ради, рад факультетів, ректорату, педради.

Пріоритетними напрямками системи взаємодії з випускниками є:

1. Розвиток контактів з бізнес-середовищем і роботодавцями (насамперед з числа випускників) на основі програм усебічної співпраці із внесенням питань працевлаштування випускників, підвищення рівня працевлаштування й адаптації, дослідження запитів бізнес-середовища до якості підготовки сучасних випускників університетів.

2. Моніторинг потреб випускників у додатковій освіті й створення на цій основі системи додаткових освітніх курсів, що забезпечують успішне професійне, кар'єрне й особистісне зростання випускників, підтримку їх професійної компетенції, підвищення загальної та світоглядної культури, гнучких і цифрових навичок.

3. Зміцнення корпоративної культури щодо співпраці з випускниками, забезпечення їх участі в освітньому процесі, проєктах розвитку НУА.

4. Створення системи ефективного інформування випускників про освітні програми та проєкти, досягнення та потреби НУА. Максимальне використання інформаційних технологій для мережевих контактів випускників між собою і з НУА.

***План реалізації
Програми взаємодії з випускниками НУА
на 2021–2025 рр.***

1. Розвиток контактів з фірмами, установами та підприємствами на основі програм усебічної співпраці із внесенням питань працевлаштування випускників та їх адаптації, дослідження запитів бізнес-середовища до якості підготовки сучасних спеціалістів.

1. Проводити спеціалізовані профільні фокус-групи, а також моніторинг спеціалізованих інтернет-сайтів з метою вивчення динаміки змін сучасних параметрів підготовки фахівців з вищою освітою.

Термін: 1 раз на 2 роки.

Відп.: зав. ЛПК

2. Формувати портфель замовлень на підготовку фахівців в НУА за спеціальними програмами, використовуючи можливості контактів з членами Наглядової й Консультативної рад, батьками-роботодавцями, успішними випускниками.

Термін: щороку.

Відп.: зав. випусковими кафедрами, зав. ЛПК

3. Розробляти й реалізовувати програми з корпоративного навчання короткостроковими курсами, тренінгами персоналу на підприємствах. Спиратися на підприємства з кількісно великими командами випускників НУА.

Термін: щороку.

Відп.: декан ФПДО, зав. випусковими кафедрами

4. Залучати професійно успішних випускників до проведення майстер-класів, практичних занять і тренінгів зі здобувачами вищої й середньої освіти; до усіх видів атестації здобувачів у ролі членів державних/кваліфікаційних комісій ДЕК; до співбесід після закінчення бакалаврських програм; до безпосередньої участі в навчальному процесі в університеті й приватному ліцеї.

Термін: постійно.

Відп.: декани факультетів, зав. кафедрами, зав. ЛПК

5. Розширювати практику запрошення до участі в розробці й аудиті освітніх програм досвідчених фахівців і роботодавців з числа випускників.

Термін: постійно.

Відп.: зав. кафедрами

II. Моніторинг потреб випускників у додатковій освіті й створення на цій основі системи освітніх програм, що забезпечують успішне кар'єрне зростання випускників, підтримку їх професійної компетенції, підвищення загальної та світоглядної культури, цифрових та інших компетенцій.

1. Вивчати потреби випускників у додатковій освіті, професійному консультуванні, використовуючи такі форми:

- щорічні зустрічі випускників з нагоди Дня народження НУА (29 травня);
- розсилка спеціальних анкет і опитувальників з використанням електронної пошти й соціальних мереж;
- «круглі столи» в рамках днів або тижнів кафедр; Дня студента і Дня ліцеїста;
- соціологічні дослідження в рамках наукової діяльності ЛПВШ, ЛПК.

Термін: постійно.

Відп.: зав. кафедрами, декани факультетів,
зав. ЛПК, зав. ЛПВШ, директор ліцею

2. Систематично інформувати випускників про освітні послуги, нові програми та курси за допомогою засобів електронної розсилки, розміщення інформації в соціальних мережах груп випускників, на сайті.

Термін: постійно.

Відп.: декан ФПДО, зав. кафедрами

3. Вивчати потреби випускників у навчанні своїх дітей у ДШРР, ліцеї та/або за програмами підготовки, що реалізуються на факультетах університету, з метою залучення їх в орбіту НУА.

Термін: постійно.

Відп.: директор ліцею, директор ДШРР,
зав. ЛПК, декани факультетів

4. Залучати випускників до участі в щорічних міжнародних конференціях, Днях науки в НУА.

Термін: постійно.

Відп.: проректор з науково-дослідної роботи,

зав. ЛПК, декани

III. Зміцнення корпоративної культури щодо співпраці з випускниками, забезпечення їх участі в освітньому процесі, проєктах розвитку НУА.

1. Сприяти розширенню й поглибленню діяльності Асоціації випускників, їх участі в роботі Наглядової та Консультативної рад. Надавати конкретну допомогу у:

- проведенні щорічних зустрічей випускників (зокрема зустрічей 29 травня);

- виданні альманахів випускника;
- оновленні бази даних випускників;
- розвитку системи інформаційного забезпечення контактів випускників;
- роботі Клубу випускників, проведенні «сніданків випускників».

Термін: постійно.

Відп.: декани факультетів, зав. ЛПК

2. Підтримувати традиції «загальносімейної» освіти в НУА, наступності поколінь. Презентувати академічні сімейні династії в рамках традиційного конкурсу «Історія моєї родини».

Термін: вересень–березень (щороку).

Відп.: декани факультетів

3. Систематично поповнювати експозицію й фонди музею історії НУА матеріалами про випускників.

Термін: постійно.

Відп.: директор ліцею, декани факультетів,

куратори та тьютори груп

4. Залучати випускників до життя НУА через участь у профорієнтаційній, тьюторській роботі, традиційних святах і конкурсах НУА. Практикувати запрошення випускників на дні факультетів, тижні кафедр, науково-практичні конференції.

Термін: постійно.

Відп.: декани, зав. кафедрами,
голова Асоціації випускників

5. Розширювати практику залучення випускників до участі в спортивно-масових заходах НУА (відповідно до «Програми розвитку фізичної культури та спорту в Харківському гуманітарному університеті «Народна українська академія», п. 3.4):

- проведення змагань серед випускників з бильярду, настільного тенісу, сквошу, мініфутболу та інших видів спорту.

Відп.: голова СК, зав. ЛПК

- залучення до участі в академічних і міських спортивно-масових програмах: відкриття Спартакіади НУА, суддівство змагань у рамках Спартакіади НУА, Харківський міжнародний марафон тощо.

Відп.: голова СК

- участь випускників-спортсменів у навчальному процесі (проведення майстер-класів з різних видів спорту).

Відп.: зав. КФВІС

6. Проводити зустрічі здобувачів середньої та вищої освіти, членів студкому та учкому з членами Ради Асоціації, Наглядової та Консультативної рад для ознайомлення з їх діяльністю.

Термін: 1 раз на рік.

Відп.: голова Асоціації випускників,
декани факультетів

7. Залучати випускників до фінансової й організаційної участі в «Програмі розвитку НУА», зміцненні матеріально-технічної бази НУА.

Термін: постійно.

Відп.: декани факультетів, зав. ЛПК,
голова Асоціації випускників

8. Використовувати контакти з випускниками для організації виробничої практики й працевлаштування студентів; організації «Школи підприємництва» та «Школи вожатих»; роботи студентських клубів; святкування Дня народження ЦНГІ.

Термін: постійно.

Відп.: зав. ЛПК, заст. директора ліцею,
голова Асоціації випускників

IV. Створення системи інформування випускників про освітні проекти й програми, досягнення й потреби НУА. Максимальне використання інформаційних технологій для мережових контактів випускників між собою і з НУА.

1. Здійснювати постійне інформування випускників про можливості додаткової освіти в НУА, проектах, що реалізуються.

Термін: постійно.

Відп.: декан ФПДО, зав. ЛПК

2. Активізувати роботу з рекламування конкурентних переваг НУА, кар'єрних успіхів і життєвих досягнень випускників, показуючи це як у зовнішній рекламі, так і у внутрішньому оформленні Академії, музейних експозиціях, сайті НУА, газеті «Академія».

Термін: постійно.

Відп.: декани факультетів, директор музею,
зав. ЛПК, редактор сайту НУА, газети «Академія»

3. Регулярно розміщувати й оновлювати інформацію про випускників, життя Асоціації та Клубу випускників на сайті НУА, у соціальних мережах.

Термін: постійно.

Відп.: декани факультетів, заст. директора ліцею,
зав. ЛПК, зав. кафедр

4. Систематично забезпечувати передплату випускників на газету «Академія», у якій регулярно вести рубрику «Випускник НУА», де висвітлювати життя Асоціації випускників та історії успіху колишніх здобувачів освіти.

Термін: постійно.

Відп.: редактор газети «Академія», зав. ЛПК

5. Поширювати інформаційні матеріали про можливості підвищення кваліфікації в НУА на підприємствах, особливо тих, де склалися кількісно великі команди працівників-випускників НУА.

Термін: постійно.

Відп.: зав. ЛПК, декан ФПДО

6. Продовжувати систематично поповнювати банк даних про випускників НУА, відстежувати й аналізувати їх кар'єрне зростання.

Термін: постійно.

Відп.: директор ліцею, зав. ЛПК,
декани факультетів

7. Регулярно вивчати досвід роботи Асоціації випускників провідних ЗВО регіону та країни. Успішні й цікаві практики запроваджувати в діяльність Асоціації випускників НУА.

Термін: постійно.

Відп.: голова Асоціації випускників, зав. ЛПК

Підготовано:

зав. лабораторією планування кар'єри

О. В. Новікова

«Затверджено»

Ректор ХГУ «НУА»

К. В. Астахова

«_____» _____ року

ПОЛОЖЕННЯ

про Асоціацію випускників ХГУ «НУА»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Асоціація випускників НУА – добровільне об'єднання випускників усіх поколінь, створене при ХГУ «НУА» з метою розвитку й координації зв'язків і співпраці між ними.

Асоціація діє на підставі цього Положення та принципів, що не суперечать чинному законодавству, на рішеннях Ради Асоціації.

Асоціація орієнтується на вирішення таких завдань:

- залучення випускників до життєдіяльності університету;
- виховання випускників у дусі корпоративної культури, гордості за свій навчальний заклад;
- фінансова, організаційна та інша підтримка соціально важливих і престижних проєктів розвитку НУА;
- підвищення ролі університету в науковому, духовному, суспільно-політичному житті міста та країни;
- сприяння поширенню комунікативних, ділових контактів між випускниками, що допомагають досягти успіху й кар'єрного зростання;
- збирання відомостей та аналіз інформації про кар'єрні й суспільні досягнення випускників;
- організація спілкування між випускниками на основі традиційних і новітніх комунікативних технологій;

– допомога академії в поширенні зв'язків із підприємствами щодо організації ефективного практичного навчання студентів з перспективою працевлаштування;

– розвиток міжнародних зв'язків випускників.

II. ФОРМИ РОБОТИ

1. Проведення щорічних конференцій випускників, зустрічей із ректором.

2. Забезпечення участі випускників у найбільш значущих подіях і заходах НУА завдяки координації діяльності Асоціації із планами ректорату, структурних підрозділів і кафедр академії.

3. Профорієнтаційні зустрічі випускників зі студентами молодших курсів.

4. Створення й поповнення бази даних «Випускник», збирання й обмін інформацією про найважливіші життєві успіхи та досягнення в професійній кар'єрі випускників.

5. Розміщення інформації про діяльність Асоціації на сайті академії.

6. Щорічне видання «Альманаху випускника» на день народження академії.

7. Проведення соціологічних досліджень з метою вивчення проблем реалізації життєвих планів випускників і соціально-психологічної адаптації молодих спеціалістів до умов конкурентності на ринку праці.

8. Організація спонсорських внесків на розвиток матеріальної й навчальної бази НУА.

9. Організація послуг щодо вільного доступу випускників до бібліотеки, їх консультування, надання їм допомоги в науково-дослідній діяльності.

III. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ АСОЦІАЦІЇ

1. Загальні збори організації проводяться не менше одного разу на рік із представництвом випускників від кожного випуску.

2. Поточною діяльністю керує Рада, що складається з голови, заступника голови та членів ради, які обираються на щорічних загальних зборах. Рада

здійснює координацію взаємодії з випускниками різних поколінь і реалізує заходи, передбачені планом роботи на навчальний рік, звітує про свою роботу щороку на загальних зборах.

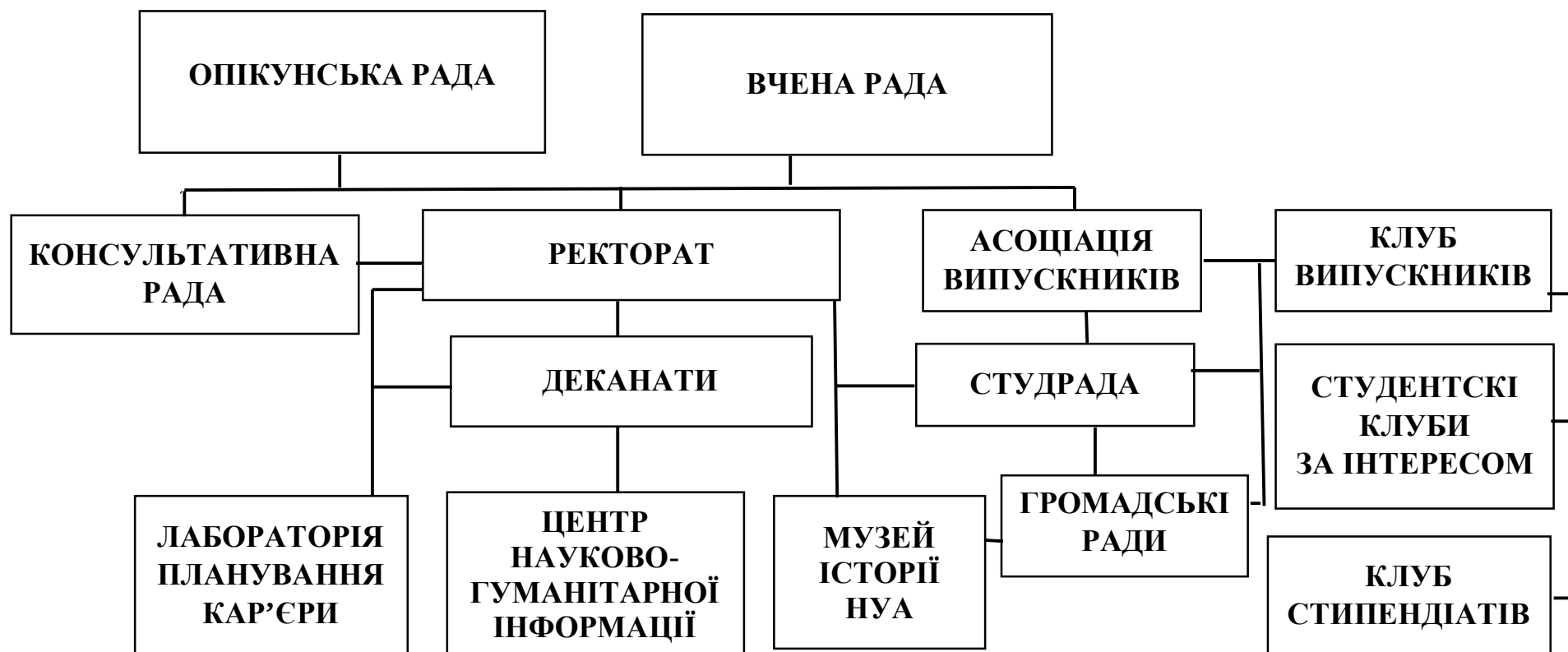
3. Засідання Ради проводяться не менше одного разу на місяць.

4. Фінансове забезпечення діяльності Асоціації здійснюється за рахунок добровільних внесків її членів.

5. Асоціація будує свою роботу з урахуванням розвитку різних форм міжнародної співпраці з Асоціаціями випускників інших закладів освіти.

6. Свою діяльність Асоціація випускників здійснює в тісному контакті з ректоратом НУА, її студентськими й викладацькими громадськими організаціями.

СХЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ВИПУСКНИКАМИ В ХГУ «НУА»

Фотографії

Фото 1. День народження НУА, травень 1996 р.

(На фото – перший ректор ХГУ «НУА», Почесний громадянин міста Харкова (2011), кавалер ордена княгині Ольги III (1997) та II (2004) ступенів, заслужений працівник освіти УРСР, Відмінник освіти України, Почесний доктор Академії педагогічних наук України, д. іст. н., проф. В. І. Астахова зі студентами перших випусків.)

Фото 2. День народження НУА, 2005 р.

(На фото – перший ректор ХГУ «НУА», д. іст. н., проф. В. І. Астахова з викладачами та випускниками академії.)

Фото 3. День народження НУА. Свято іменинного пирога, 2007 р.
*(На фото – зав. лабораторією планування кар'єри, к. соціол. н., доц. О. В. Бірченко
та випускник факультету БУ'2002 Валерій Решетняк з донькою.)*

Фото 4. Зустріч першого ректора, д. іст. н., проф. В. І. Астахової
з випускницею факультету РП'2000 Оленою Черкесовою, 2008 р.

Фото 5. Традиційний фестиваль футболу в НУА, травень 2008 р.
(На фото – збірна команда випускників і зобувачів освіти та викладачі академії.)

Фото 6. Фестиваль футболу в НУА, травень 2008 р.
*(На фото зліва направо: голова спортклубу НУА, Майстер спорту України А. В. Красуля;
 зав. лабораторією планування кар'єри, к. соціол. н., доц. О. В. Бірченко
 та випускник факультету БУ'2003 Петро Лашин.)*

Фото 7. Заняття проводять випускники, 2010 р.
(На фото – випускник факультету БУ'1999 Валерій Золотухін зі студентами.)

Фото 8. Посвята в студенти, 2011 р.
*(На фото – студентів вітає випускник факультету БУ'2001 Ігор Силінський;
 ведучі свята – Станіслав Ждан (СМ'2012) та Тетяна Біловол (БУ'2012).)*

Фото 9. 20-річчя НУА, 29 травня 2011 р.
(На фото – квіти першому ректору, д. іст. н., проф. В. І. Астаховій від випускників.)

Фото 10. «Сніданок випускників», 2015 р.

Фото 11. Перший турнір з бадмінтону серед випускників НУА, 2015 р.
(На фото – викладачі та випускники НУА.)

Фото 12. «Сніданок випускників», 2016 р.
*(На фото зліва направо: випускники факультету БУ – Світлана Андрєєва (2003),
 Софія Романовська (2016) та Михайло Мордінсон (2005).)*

Фото 13. Зустріч випускників на базі відпочинку «Малинівка», Чугуївський район, 2016 р.

Фото 14. Зустріч Клубу випускників із д. екон. н., проф. Яременком О. Л., 2016 р.

Фото 15. Заняття проводять випускники, 2016 р.
(На фото – випускник факультету СМ'2006 Ігор Попов зі студентами.)

Фото 16. Зустріч Клубу випускників із народною артисткою України, відомою балериною С. І. Коливановою, 2016 р.
(На фото зліва направо: випускниця факультету СМ'2000 Ольга Овакімян, С. І. Коливанова та випускниця факультету СМ'2013 Ганна Петрушко.)

Фото 17. Клуб випускників у Харківському національному академічному театрі опери та балету імені М. В. Лисенка. Екскурсія «За лаштунками театру», 2016 р.

Фото 18. Випускники академії на зустрічі з ректором, 2021 р.
(На фото зліва направо: випускники факультету БУ – Петро Лашин (2003),
Іван Мовчан (2007), Роман Майборода (2007), Ольга Гонца (2007).)

Фото 19. Традиційний шаховий турнір Асоціації випускників і членів їхніх родин, січень 2021 р.
*(На фото справа – випускник СЕПШ'2001, аспірант, викладач кафедри економіки та права Леонід Стасевський.
 Із 2023 р. у лавах ЗСУ.)*

Фото 20. Церемонія відкриття XXXII Олімпійських ігор у Токію, липень 2021 р.
*(На фото друга зліва – випускниця факультету СМ'2008 Ганна Гапонова,
 Майстер спорту міжнародного класу з настільного тенісу, член збірної команди України.)*

Фото 21. Спортивні досягнення НУА.

(На фото – випускник СЕПШ'2003 і факультету СМ'2008 Олександр Проценко, Майстер спорту з плавання, неодноразовий переможець Спартакіади ЗВО м. Харкова, призер чемпіонатів України та універсиади України, і випускниця факультету СМ'2008 Ганна Гапонова.)

Фото 22. Спортивні досягнення НУА.

(На фото – випускник факультету БУ'2021 Геннадій Герасименко, Майстер спорту України міжнародного класу з кікбоксингу, чемпіон Європи з кікбоксингу ISKA, багаторазовий чемпіон України та Харківської області.)

Фото 23. Спортивні досягнення НУА.

(На фото – випускник СЕПШГ'2017 Іван Маловічко, кращий гольфіст України, Майстер спорту, багаторазовий чемпіон України, учасник Міжнародних турнірів, член збірної України.)

Фото 24. Проєкт «Мандруємо з НУА», 2021 р.

(На фото – ініціатор і учасник проєкту, випускник академії, член Консультативної ради НУА Андрій Санін (БУ'2001).)

Фото 25. Випускники НУА в лавах ЗСУ.
(На фото – випускник факультету БУ'2005 Євген Васильєв (справа) з побратимом.)

Фото 26. Випускники НУА в лавах ЗСУ.
(На фото – випускник факультету БУ'2022 Іван Поліщук.)

Фото 27. Випускники НУА в лавах ЗСУ.
(На фото – випускник СЕПШ'2001, аспірант Леонід Стасевський зі своїми побратимами.)

Фото 28. Випускники НУА в лавах ЗСУ.
(На фото – група військових. У центрі – випускник факультету БУ'2007 В'ячеслав Ваврівський, Майстер спорту, капітан збірної команди НУА з волейболу.)

Фото 29. Випускники НУА в лавах ЗСУ.
*(На фото – випускниця СЕПШ'2011, бойова медикinja Владислава Черних (Аїда),
 яка загинула на фронті під Бахмутом 28 грудня 2022 р.)*

Фото 30. Зустріч з батьками бойової медикині, випускниці НУА Владислави Черних, 2024 р.
(На фото в центрі – ректор НУА, проф. К. В. Астахова, та батько Владислави – В. П. Черних.)

Фото 31. Покладання квітів до поховання випускниці СЕПШ'2011 Владислави Черних, 2025 р.

Фото 32. Відвідання Меморіалу Слави в Харкові, 2025 р.
(На фото – покладання квітів до поховання випускника факультету СМ'2010 Олега Андрющенка. Загинув під Куп'янськом у жовтні 2022 р.)

Фото 33. Подяка НУА від 125-го окремого батальйону тероборони, травень 2023 р.
(На фото – подяку ректору НУА, проф. Астаховій К. В. вручає випускник факультету БУ'2005 Антон Бабієць.)

Фото 34. Випуск магістрів, 2023 р.

Фото 35. Студентський турнір з мініфутболу до Дня молоді в Україні, серпень 2023 р.
*(На фото зліва направо: випускники НУА – Олександр Зайцев (БУ'2025), Сергій Жук (БУ'2008),
 Вадим Мірошніченко (СМ'2024), Владислав Капленко (СМ'2025)
 і магістрант Ігор Беспалов (БУ).)*

Фото 36. Зустріч ради Асоціації випускників з мером м. Харкова, липень 2024 р.
*(На фото зліва направо: директор Департаменту адміністративних послуг та споживчого ринку
 Харківської міської ради, член Опікунської ради академії, випусниця факультету РІТ'1998 Вікторія
 Китайгородська; член Консультативної та Опікунської рад НУА, випускник факультету БУ'2007 Іван Мовчан;
 харківський міський голова Ігор Терехов і ректор ХГУ «НУА», проф. К. В. Астахова.)*

Фото 37. Захист магістерських атестаційних робіт, лютий 2025 р.

(На фото зліва направо (сидять): члени атестаційної комісії – к. екон. н., доц. Кірік Т. М., к. екон. н., доц. Іванова О. А., д. екон. н., проф. Яременко О. Л., к. екон. н., доц. Васюренко Л. В., випускник факультету БУ'2007, голова Асоціації випускників НУА Роман Майборода.)

Фото 38. Родина випускників БУ'1998 Геннадія та Олени Мартинюків відвідала академію, музей історії НУА, 2025 р.

(На фото – ректор ХГУ «НУА», д. іст. н., проф. К. В. Астахова та Олена Мартинюк з дітьми.)

Фото 39. Випускники завітали в академію, 2025 р.
(На фото – випусник факультету БУ'2007, голова Асоціації випусників НУА Роман Майборода з родиною.)

Фото 40. «Сніданок випусників» відновлено, 2025 р.

Фото 41. Хакатон Underground Tech 2025, 17–18 жовтня 2025 року, м. Харків.
(На фото – команда ХГУ НУА «Академіки» разом зі співорганізатором заходу Іваном Мовчаном (у центрі), керівником підприємства «Українська вагова компанія», випускником НУА (БУ'2007).)

Фото 42. Лекція-дискусія про альтернативну енергетику, жовтень 2025 р.
(На фото – випускник академії, член Консультативної ради НУА Андрій Санін (БУ'2001), відомий український фахівець з питань альтернативної енергетики.)

Фото 43. Випускники завітали в академію, жовтень 2025 р.
(На фото зліва направо: випускники академії – Олександр Устименко (БУ'2001), Роман Майборода (БУ'2007) і Андрій Санін (БУ'2001) на зустрічі з ректором НУА після відкритої лекції Андрія Саніна про альтернативну енергетику.)

Фото 44. Міжнародний день студента. Зустріч «Найкращі історії починаються зі слів: «Коли я був студентом...»; Promodo Hub, листопад 2025 р.
(На фото – випускники НУА Ольга Шантур (БУ'2005) і Дмитро Панченко (РП'2003).)

Фото 45. Марафон «35 добрих справ до 35-річчя НУА», грудень 2025 р.
(На фото – випускник факультету БУ'2023, член Ради Асоціації випускників Даніл Умрихін подарував академії сучасні ноутбуки; ректор НУА, д. іст. н., проф. К. В. Астахова.)

Фото 46. Випускники – бажані гості в академії, грудень 2025 р.
(На фото – випускник СЕПШ'2004, аспірант Олександр Бондаренко, член Опікунської ради НУА, керівник ГО «Бюро інвестиційних програм».)

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

**Астахова Катерина Вікторівна,
д-р іст. наук, професор,
Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія»**

**Білокінь Таїсія Анатоліївна,
декан факультету «Бізнес-управління»,
Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія»**

**Войно-Данчишина Ольга Леонідівна,
канд. юрид. наук, доцент,
Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія»**

**Іванова Ольга Анатоліївна,
канд. екон. наук, доцент,
Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія»**

**Посохов Сергій Іванович,
д-р іст. наук, професор,
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна**

**Чемоданова Марина Федорівна,
канд. філол. наук, доцент,
Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія»**

ЗМІСТ

Передмова (<i>Астахова К. В.</i>)	3
Університети та їхні випускники:	
історичний аспект (<i>Посохов С. І.</i>)	7
Стратегічні вектори взаємодії з випускниками як ключовий фактор реалізації соціальних функцій вищої школи (<i>Астахова К. В.</i>)	85
Інтеграція науки, бізнесу й освіти: форми залучення випускників (<i>Іванова О. А.</i>)	114
Випускники освітніх програм післядипломної освіти: особливості навчання та можливості впливу на імідж університету (<i>Войно-Данчишина О. Л.</i>)	133
Кадрова політика університетів: підходи до застосування практики інбридингу (<i>Астахова К. В.</i>)	148
Всесвітній гуманітарний університет: подорож крізь досвід випускників (<i>Чемоданова М. Ф.</i>).....	182
Досвід університетів США: деякі аспекти взаємодії з випускниками (<i>Білокінь Т. А.</i>)	199
Додатки	210
Додаток 1. Список видань НУА за темою «Випускники, взаємодія, ринок праці»	210
Додаток 2. Програма взаємодії з випускниками	217
Додаток 3. Положення про Асоціацію випускників ХГУ «НУА»	227
Додаток 4. Схема організаційно-управлінської взаємодії з випускниками в ХГУ «НУА»	230
Додаток 5. Фотографії	231
Відомості про авторів	254

Наукове видання

АСТАХОВА Катерина Вікторівна
БІЛОКІНЬ Таїсія Анатоліївна
ВОЙНО-ДАНЧИШИНА Ольга Леонідівна
ІВАНОВА Ольга Анатоліївна
ПОСОХОВ Сергій Іванович
ЧЕМОДАНОВА Марина Федорівна

УНІВЕРСИТЕТ ТА ЙОГО ВИПУСКНИКИ: КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ ЧАСУ

Монографія

В авторській редакції

Технічний редактор *І. А. Трунова*

Підписано до друку 26.01.2026. Формат 60х84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Таймс».

Ум. друк. арк. 14,88. Обл.-вид. арк. 13,55.

Наклад 300 прим. Зам. №

Видавництво Народної української академії

Свідоцтво № 1153 від 16.12.2002

Надруковано у видавництві
Народної української академії

Україна, 61000, Харків, МСП, вул. Майка Йогансена, 27.